

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса
ОНМедУ
2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса
ОНМедУ
2024

УДК 618.5-089.888.61-085.33

О-72

Члени організаційного комітету:

Марічереда Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Аннєнкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року) [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічереда. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.**

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

ISBN 978-966-443-129-0

© В. Г. Марічереда, редактор

© Одеський національний медичний університет, 2024

виникають при зіткненні з новим та важкозрозумілим матеріалом. Цікаві намальовані або відеосюжети максимально захоплюють, дають підґрунтя для роздумів, а партнерський стиль взаємодії між викладачем і здобувачем вищої освіти допомагає обмінюватися знаннями. Кожна картина або відеоролик з окремим QR-кодом розроблені таким чином, що поєднують вербальні та невербальні навички спілкування. Такий формат навчання дає можливість докладно простежити, як вербальна інформація може акцентувати або суперечити невербальній. Сучасні інноваційні методи та такий тип відносин між викладачами і здобувачами освіти є єдиним шляхом, який може допомогти здобувачам посісти гідне місце серед майстерних лікарів.

Література

1. Асанова А., Хаустова О. Типові складні ситуації у взаємодії лікар — пацієнт в залежності від особистісних особливостей і психічного стану реагування пацієнта. *Психосоматична медицина та загальна практика*. 2018. Том 3. № 3. URL: <https://uk.e-medjournal.com/index.php/psp/article/view/125>.

2. Minicuci N., Gorato C., Rocco I., Lloyd-Sherlok P. Survey of doctors' perception of professional values. 2020. URL: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0244303>.

3. Suchman A., Deci E., McDaniel S., Beckman H. Relationship centered administration / In R. Frankel, T. Quill and S. McDaniel (eds). *Biopsychosocial Care*. University of Rochester Press, Rochester, NY, 2002.

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ

Борисов С. О.

к. мед. н., доцент кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Комлевой О. М.

к. б. н., доцент кафедри медичної біології та хімії

Одеський національний медичний університет

Вдосконалення методів навчання в медичній галузі потребує сучасна реальність, це вкрай важливо для високого рівня компетенцій та набуття клінічного мислення у здобувачів медичної освіти. Особливо це пов'язано зі зростанням дистанційного навчання, тому вкрай

важливо досліджувати використання педагогічних методик та їхній вплив на вдосконалення навчання на медичних факультетах.

Використання педагогічних методик у дистанційному навчанні. Сучасні технології, зокрема дистанційне навчання, потребують адаптації традиційних педагогічних методик до віртуального середовища. Згідно з дослідженням Андерсона [1, с. 15–17], активне їхнє використання у дистанційному навчанні допомагає підвищити залученість здобувачів освіти та рівень їхнього розуміння матеріалу. Однак, як вказують Паллофф і Претт [2, с. 7–9], існує необхідність уважної адаптації традиційного викладання до особливостей віртуального класу, зокрема забезпечення інтерактивності та залучення здобувачів до активних дискусій.

Використання віртуальних пацієнтів, як представлено в роботі Кука і Тріюлі [3, с. 303–311], може стати ефективним інструментом для навчання клінічного мислення в онлайн-середовищі. Ці віртуальні сценарії допомагають здобувачам відтворювати реальні клінічні ситуації та розвивати необхідні навички без прямого контакту з пацієнтами.

Вдосконалення клінічного мислення в дистанційному навчанні. У контексті професійної медичної освіти особливо важливо вдосконалювати клінічне мислення учнів. Казусні методи можуть ефективно використовуватися для формування цієї компетенції. Дистанційне навчання може бути покращено, використовуючи адаптовані клінічні сценарії та інтерактивні онлайн-симуляції, які надають можливість здобувачам розвивати та вдосконалювати своє клінічне мислення [4, с. 171–180].

Важливо визначити роль викладача в процесі вдосконалення клінічного мислення здобувачів освіти. Використання онлайн-інструментів і засобів спілкування може сприяти ефективній комунікації та взаємодії між викладачем і здобувачами, забезпечуючи необхідний рівень підтримки та допомоги.

Важливу роль у забезпеченні ефективності освітнього процесу у формі дистанційного навчання відіграє активне залучення здобувачів. Використовуючи форуми, чати та групи для обговорення тем і завдань, викладачі можуть створити віртуальне співтовариство, де учні можуть обмінюватися своїми думками, дослідженнями та ресурсами. Це стимулює активну участь та сприяє формуванню взаємодії між здобувачами освіти і викладачами.

Для докладного пояснення складних тем використовуються короткі відеолекції, які допомагають здобувачам зазирнути в конкретні

аспекти матеріалу в будь-який зручний для них час. Важливо, щоб відео були лаконічними та інформативними, забезпечували доступ до основних концепцій та навичок. Додатковою платформою для інтерактивних обговорень стають відеоконференції. Це дає змогу викладачам у реальному часі відповідати на запитання здобувачів, роз'яснювати та проводити групові діалоги. Такі взаємодії допомагають здобувачам зберігати інтерес до навчання та відчувати підтримку від педагогічного колективу [5, с. 22–26].

Разом з тим важливо враховувати індивідуальні особливості сприйняття здобувачів та створювати навчальні матеріали, що враховують різний рівень підготовки. Адаптовані форми взаємодії, такі як форуми або віртуальні класи, стають не лише засобом сприяння активності, а й можливістю створення інклюзивного середовища для всіх учасників.

Також корисно звернути увагу на забезпечення ефективної технічної підтримки дистанційного навчання, оскільки це є важливою складовою у медичній освіті. Забезпечення учнів і викладачів необхідними інструкціями та підтримкою з технічних питань є ключовим елементом, оскільки це допомагає уникнути можливих перешкод та забезпечити плавний хід навчання.

Регулярна перевірка функціональності онлайн-платформ та інструментів є необхідною для запобігання можливим технічним неполадкам. Це включає в себе перевірку працездатності відеоконференцій, форумів, тестових завдань та інших інтерактивних елементів, що використовуються в навчальному процесі. Такий підхід сприяє своєчасному виявленню та виправленню можливих проблем, що може позитивно вплинути на якість та ефективність дистанційного навчання в медичній освіті.

Поєднання інноваційних методів та традиційних підходів може стати успішною стратегією для навчання здобувачів медичних спеціальностей у віртуальному середовищі. Інноваційні методи, такі як симуляційне навчання та використання віртуальних технологій, сприяють підвищенню якості медичної освіти, надаючи здобувачам освіти практичний досвід та покращуючи їхню готовність до реальної медичної практики. Окремо слід вказати на необхідність подальших досліджень у цьому напрямі, щоб оптимізувати процеси дистанційного навчання та впровадження педагогічних методик у медичній освіті.

Література

1. Anderson T. The Theory and Practice of Online Learning. Athabasca University Press, 2008. С. 15–17.
2. Palloff R., Pratt K. Lessons from the Virtual Classroom: The Realities of Online Teaching. *Jossey-Bass*. 2013. С. 7–9.
3. Cook D. A., Triola M. M. Virtual patients: a critical literature review and proposed next steps. *Medical education*. 2009. № 43 (4). С. 303–311.
4. Simulator-based training in trauma surgery: a systematic review of randomized controlled trials / Ruessler M., Sterz J., Bender B. et al. *Journal of Surgical Research*. 2012. № 174 (2). С. 171–180.
5. Комлевой О. М. Застосування інтерактивних технологій у викладанні біології: переваги, виклики та перспективи. *Contemporary challenges of society and ways to overcome them : IV Міжнародна науково-практична конференція* (січень 30 – лютий 02, 2024). Tallinn, Estonia. С. 22–26.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НА ОСВІТНІЙ ЧАСТИНІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ»

Буднюк О. О.

д. мед. н., професор, завідувач кафедри анестезіології,
інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

Володичев Д. С.

асистент кафедри анестезіології, інтенсивної терапії
і медицини невідкладних станів

Одеський національний медичний університет

Спеціальність «Анестезіологія та інтенсивна терапія» належить до низки дисциплін, що найбільш швидко і динамічно розвиваються, і вважається однією з найскладніших, найвідповідальніших, напружених і психологічно важких медичних дисциплін, оскільки фахівці працюють у критичних ситуаціях і щодня беруть участь у діях медичного, юридичного, етичного та особистісного значення [1, с. 16–17]. До специфіки роботи анестезіолога належать: необхідність швидкого прийняття відповідального рішення, виконання агресивних маніпуляцій (ускладнення яких можуть виявитися фатальними), збереження спокою у тяжких клінічних ситуаціях, напруженість добового графіка, робота в умовах невизначеності та навантаження, виключна напруженість на тлі обмеженості лікувальних ресурсів поряд з невлаш-

ЗМІСТ

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Анненкова І. П., Шпильова К. О. <i>Одеський національний медичний університет</i>	3
МЕДИЧНА ОСВІТА ТА ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ Балашова І. В., Лисий І. С. <i>Одеський національний медичний університет</i>	7
КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНА МЕДИЧНА ОСВІТА: ФУНДАМЕНТАЛЬНА ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ Баскіна В. В., Єршова О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	9
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ Белозерцева-Баранова Ю. Є., Єгоренко О. С. <i>Одеський національний медичний університет</i>	12
ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ Борисов С. О., Комлевой О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	13
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НА ОСВІТНІЙ ЧАСТИНІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ» Буднюк О. О., Володичев Д. С. <i>Одеський національний медичний університет</i>	16
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ» НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ Буднюк О. О., Данилова Г. О. <i>Одеський національний медичний університет</i>	19